

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מגילה דף כה.

האומר לשונות דלהלן, כיצד מתייחסים אליו, ומדוע?

ומדוע?	כיצד מתייחסים?	
לרש"י: משום שאינו כולל הרשעים ² לתוס': נשמע כשתי רשויות ³	זו דרך המינות	יברכוך טובים ¹
חד אמר: שמטיל קנאה במעשה בראשית וחד אמר: שעושה מצות הקב"ה רחמים ⁴	משתקין אותו	על קן צפור יגיעו רחמיך
דמשמע על הטוב יזכר ועל הרע לא ⁵	משתקין אותו	ועל טוב יזכר שמך
נראה כשתי רשויות	משתקין אותו	מודים מודים
דהוא מעשה טיפשות ונראה כמתלוצץ	הרי זה מגונה	שמע שמע
נראה כשתי רשויות ⁶	משתקין אותו	האומר שמע ישראל וכופל
דכוונת הפסוק כפשוטו	משתקין אותו	המכנה בעריות ⁷
שעוקר הכתוב ממשמעו ומפרש עונש מיתה להבא על ארמית	משתקין אותו בנזיפה	ומזרעך לא תתן להעביר למולך לא תתן לאעברא בארמיותא ⁸

איזה פרשיות נקראות ומתרגמים אותם, אפי' שלכאורה היה סבה שלא לעשות כן?

הטעם	הפרשה	
ולא חוששים שיבואו לשאול מה למעלה ומה למטה	מעשה בראשית	ב
ואין בזה חשש גנות לאברהם, כי אין מייחסין אותו אליו	מעשה לוט ושתי בנותיו	ל
ואין בזה חשש גנות ליהודה, דשבח הוא לו שהוא הודה	מעשה תמר ויהודה	ת
ולא חוששים לגנות ישראל דאדרבה עי"ז יהיה להם כפרה	מעשה עגל הראשון ⁹	ע

¹ פי', שאומר להקב"ה שהטובים יברכו אותך אבל לא הרשעים.

² ולמדנו מסמני הקטורת שצריך לצרף גם את הרשעים בתפלה להיות אגודה אחת, דעי"ז מרצה התפלה.

³ כאילו אומר שמברך "לאלהים הטובים" ומשמע שיש אחר רע.

⁴ פי', שנותן טעם למצות שנצטוינו עליהם כדי לרחם על הבריות, וזה לא נכון, כי המצות הם גזירת מלך עלינו. והטועה לחשוב שהם רחמים, במצוה שלא יבין את טעמה או שיחשוב שאינה של רחמים, יבוא לכפור בה.

⁵ וחייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה.

⁶ ואפי' אם לא כיוון בפעם הראשונה ולכן הוא חוזר פעם שניה, ג"כ משתקין אותו, ומשום שנוהג "חברותא כלפי שמיא" - לדבר בתחילה שלא מתכוון, וכשחוזר פעם שניה מראה שהדיבור הראשון שדיבר היה שלא במתכוון. ולמעשה אם לא כיוון בפסוק ראשון יקראנו שוב, אולם יקרא זאת בלחש.

⁷ שמסביר את האיסורים בפרשת עריות בלשון כינוי, כגון מה שכתוב "לא תגלה ערות אביך", שאין הכוונה לערוה ממש, אלא הוא כינוי לקלון אביו. ומשתקין אותו כי זה שקר, וכוונת הפסוק היא כפשוטו לערוה ממש.

⁸ שמפרש את הפסוק שכוונתו על הבא על ארמית ומוליד ממנה בן לעי"ז. ומשתקין אותו בנזיפה, כי לפי פירושו הוא אומר שהבא על גויה חייב כרת או מיתת ב"ד בעדים והתראה, ובשוגג חייב חטאת, וזה לא נכון - דאין זה עונשו.

⁹ היינו מה שנזכר בראשונה בתורה מעשה העגל. ושוב בסיפור אהרן למשה נקרא מעשה עגל השני.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
דאף@דאףומי.קו.יל • 6515004 טל/פקס

מגילה דף כה:

המשך...

הטעם	הפרשה	
ולא חוששים שמא תחלש דעת הציבור ¹ , דלא נחלשת מזה	קללות וברכות	ק
ולא חוששים שמא יבואו לעשות מיראה ולא מאהבה	אזהרות ועונשין	ן
ואין בזה חשש גנות לדוד, כי אין מייחסים לצדיק מעשה הפחותים	מעשה אמנון	נ
	מעשה אבשלום	ש
ואין זה גנות לבנימין, דנוח לו שיהיה להם כפרה	פילגש בגבעה	פ
לאפוקי מר' אליעזר דס"ל שלא מפטירים בפרשה זו ²	הודע את ירושלים את תועבותיה	ה

איזה פרשיות נקראות אבל לא מתרגמים אותם, ומה הטעם?

הטעם	הפרשה	
מפני כבודו של ראובן	מעשה ראובן ³	ר
שלא יטעו בפסוק "ויצא העגל הזה" ⁴	מעשה עגל השני	ע
דכתיב "ישא ה' " ועלולים לתמוה איך נושא פנים לישראל	ברכת כהנים	ב
מפני כבודו של דוד - שנזכר בפסוק זה שאמנון הוא בנו ⁵	מעשה דוד ואמנון	ן, ד

¹ פי', שמא יחשבו שבין כה לא יצליחו לעמוד באזהרות אלו וסופן להענש, ויאמרו אי"כ טוב שנהנה מן העולה הזה בכל רצוננו כי בין כה סופנו להענש.

² ר"א ס"ל שלא קוראים משום שחושש לכבוד ירושלים. ואילו חכמים סוברים שקוראים כיון שעיי"ז יהיה לבני ירושלים שחטאו כפרה. ואותו אדם שקרא למעלה מר"א כדעת חכמים, ולא נהג כהוגן לנהוג במקומו של ר"א כדעת ר"א, לכך חשש ר"א שיש בו שמץ של פסול במשפחתו.

³ שבלבל יצועי אביו, בזה שהעביר את מטתו מאהל בלהה אל אהל אמו.

⁴ לפירש"י, שלא יאמרו שיש ממש בעיי"ז שהרי זרק אהרן גוש זהב לאש ויצא העגל. ולפירוש התוס' (בד"ה מעשה), משום שמעשה עגל השני כולל גם את הפסוק "לשמצה בקמיהם" ומשום כבודו של אהרן, דגנאי הוא ביותר שבמקום ציבור הפסוק מתייחס ליחיד שחטא.

⁵ ומה שנזכר לעיל שמעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם, היינו המשך הפרשה, אבל לא את הפסוק הראשון ששם נזכר שם דוד.